

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Tyrnävän kunta

SISÄLLYS

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	1
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO	1
3. TILINTARKASTAJA	2
4. TOIMINTAMUODOT	2
5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	3
6. VASTUULLINEN JA PITKÄJÄNTEINEN TALOUDEN TILA	4
7. TALOUDELLISET TAVOITTEET	4
8. TYRNÄVÄN KUNNAN TASE JA TUNNUSLUVUT.....	4
8.1. Omavaraisuus.....	4
8.2. Velkaantuneisuus.....	4
8.3. Laina	4
9. TOIMINNALLISET TAVOITTEET OSASTOITTAIN	5
9.1. Hallinto- ja kehittämisosasto	5
9.2. Sivistysosasto	6
9.3. Tekninen osasto	7
10. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	8
10.1. Omistukset	8
10.2. Ohjeistus	8
11. YHTEENVETO	9

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävä on:

- ✓ valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- ✓ arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- ✓ arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella, sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- ✓ huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- ✓ valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- ✓ valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi, sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi

Edellä mainitut tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, arviointi ja muut tehtävät.

Tyrnävän kunnan hallintosääntö 53 §

Tarkastuslautakunnan on:

- ✓ seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
- ✓ huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa; sekä
- ✓ tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla

Lisäksi tarkastuslautakunta valmistelee kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen hyväksymiseen ja vastuuvapauden myöntämiseen liittyvät asiat. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Jäsenet ja varajäsenet

Jäsenet: Törmä Visa puheenjohtaja, Myllyoja Emilia varapuheenjohtaja, Paaso Maria, Markus Anu, Manninen Ville.

Varajäsenet: Alapirtti Mirka, Saarela Esa, Mäkelä Timo, Kantola Jukka, Immonen Heidi.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Lautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut palvelusihteeri Mirja Määttä.

Päätökset lautakunnassa on tehty puheenjohtajan esittelystä.

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet on huomioitu arviointikertomuksen laadinnassa.

3. TILINTARKASTAJA

Valtuustokaudelle 2019–2022, optio 2023–2024

Valtuusto valitsi 6.5.2019/25 § valtuustokauden 2019–2022 tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab sekä päätti 24.4.2023/13 § käyttää optiovuodet tilikausille 2023–2024. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Juha Väärälä.

Kuntalaki 123 §

Tilintarkastajan on tarkastettava:

- ✓ onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
- ✓ antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
- ✓ ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita; sekä
- ✓ onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti

Vuoden 2024 tilintarkastus on toteutettu ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilintarkastaja JHT, KHT Juha Väärälä on osallistunut vuoden 2024 arviointia koskeviin kokouksiin. Tilintarkastuksesta tehdyn sopimuksen mukaisesti tilintarkastaja on raportoinut lautakunnalle tilintarkastusohjelman toteutumisesta ja keskeisimmistä tarkastushavainnoista väliraportin sekä yhteenvetoraportin muodossa.

4. TOIMINTAMUODOT

Tarkastuslautakunta kokoontui kuusi kertaa vuoden 2024 aikana. Lautakunta noudatti työnjakoa, jonka mukaan kukin lautakunnan jäsen seurasi oman vastualueensa toimintaa.

Lautakunnan työnjako on ollut seuraava:

- ✓ Valtuusto: koko tarkastuslautakunta
- ✓ Kunnanhallitus: Visa Törmä ja Emilia Myllyoja
- ✓ Hallinto- ja kehittämisosasto: Visa Törmä ja Emilia Myllyoja
- ✓ Sivistysosasto: Ville-Juhani Manninen ja Maria Paaso
- ✓ Tekninen osasto: Anu Markus

Lautakunta kuuli arviointikertomusta varten kunnanjohtaja Vesa Anttilaa, talous- ja hallintojohtaja Jarno Kilpistä, tekninen johtaja Hannu Komua, rakennustarkastaja Jouko Parviaista sekä henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Teija Eskolaa.

Talous- ja hallintojohtaja Jarno Kilpinen esitteli lautakunnalle 29.4.2025 kokouksessa vuoden 2024 tilinpäätöksen- ja toimintakertomuksen.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma noudattelee tilintarkastussuunnitelmaa ja sen painopistealueita. Vuonna 2024 painopistealueena on ollut sivistysosaston tulosalueet.

5. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tyrnävän kunnan strategian läpileikkaavat teemat ovat hyvinvointi, elinvoima ja juurevuus. Läpileikkaavat teemat näkyvät kunnan strategisissa valinnoissa.

Strategiset valinnat ovat:

- ✓ Kasvamme parhaaksi kuntatyönantajaksi
- ✓ Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle
- ✓ Olemme kaikilla kylillä lähellä ja saavutettavissa
- ✓ Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista
- ✓ Mahdollistamme avoimen ja osallistuvan vuorovaikutuksen
- ✓ Pidämme huolta yhteisestä ympäristöstä erityispiirteitä arvostaen
- ✓ Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa

Tarkastuslautakunnan nostot

Tarkastuslautakunta nostaa strategisista valinnoista seuraavat huomiot:

Edistämme yrittäjyyttä ja lähiruokaa: Tyrnävällä on vahva yrittäjyyskasvatuksen polku. Jo alakoulussa vieraillaan mm. Yrityskylässä. Kehitysyhtiön toimitusjohtaja on yhdessä 4H:n toiminnanjohtajan kanssa pitänyt yrittäjyysluokille suunnattuja yrittäjyyskoulutuksia.

Huolehdimme hyvinvoinnista ja yhteisistä varoista: vuoden 2024 tilinpäätös kääntyi reilusti ennakoitua paremmaksi. Kiinnitetään entistä enemmän huomiota henkilöstön hyvinvointiin tiukassa taloustilanteessa.

Luomme mahdollisuudet elinikäiselle oppimiselle. Kirkkomännikön uusi päiväkotirakennus valmistui ja paljon kaivatut tilat saatiin alkuvuodesta 2025 käyttöön.

Kirkkomännikön päiväkodille tulee taideteos työnimeltä Suoja, jonka tekemiseen ovat voineet osallistua kaikki Tyrnävällä asuvat ja vaikuttavat henkilöt. Sen on suunnitellut kuvataiteilija Pia Hentunen.

6. VASTUULLINEN JA PITKÄJÄNTEINEN TALOUDEN TILA

Kunnan vuoden 2024 tilinpäätös on ylijäämäinen **19 945** euroa. Verotuloja kertyi **12 633 820** euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti. Vuonna 2024 verotulojen kertymä oli suurempi kuin valtionosuudet. Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää **3 587 643** euroa. Pitkän aikavälin tavoitteeksi on asetettu tasekertymäksi 5 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunnan huomioita

Vuoden 2024 tilinpäätös kääntyi ylijäämäiseksi ja käyttötaloudessa kaikki osastot alittivat talousarvion. Lähtötilanne vuoteen 2024 oli haastava, talousarvio oli 770 000 € alijäämäinen.

Investointien toteuma-aste 78,3 %, joka on hyvä. Suurin osa investointien toteuma-asteesta tulee Kirkkomännikön päiväkotikoulu -hankkeen investoinnista.

Sijaiskoulujen suuruuteen on kiinnitettävä tarkempaa huomiota.

Kunnan myyntisaamiset sisältävät vanhoja saamisia, joita tulee käydä läpi vuosittain ja tehdä tarvittavat luottotappiokirjaukset, mikäli arvioidaan, että saatavat ovat epäkurantteja.

7. TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tarkastuslautakunnan huomioita

Toimintatuotot olivat kertomusvuonna 3 605 580 euroa ja toimintakulut olivat 24 292 657 euroa. Toimintakatteen muodostui näin -20 687 076 euroa.

Verotulot olivat 12 633 820 euroa ja niiden toteutuma-aste oli 103,1 %. Valtionosuudet olivat 11 047 666 euroa ja niiden toteutuma-aste oli 99,1 %. Yli odotusten toteutuneet verotulot siivittivät osaltaan tuloksen positiiviseksi.

Vuosikatteen muodostui 2 234 175 euroa. Poistoja kirjattiin yhteensä 2 231 213 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 19 945 euroa.

Kasvun strategia: tulopohjan kasvattamiseksi konkreettiset suunnitelmat.

Verotulojen kasvattaminen vaatii myös asukasmäärän kehityksen kääntämistä kasvuun.

8. TYRNÄVÄN KUNNAN TASE JA TUNNUSLUVUT

8.1. Omavaraisuus

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Viittäkymmentä prosenttia alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa huomattavaa velkarasitetta. Tyrnävän omavaraisuusaste oli kertomusvuonna 25,6 %, joka kertoo kunnan olevan velkaantunut.

8.2. Velkaantuneisuus

Tyrnävän kunnan suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku on 148,5 % (v. 2023 125,5 %). Pohjois-Pohjanmaalla luku on keskimäärin ollut noin 60–65 % ja Manner-Suomessa noin 55 %. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

8.3. Laina

Lainat per asukas -tunnusluku kunnan taseesta laskettuna vuonna 2024 on 5532 euroa (2023 oli 4654 euroa). Tämän tunnusluku kertoo kunnan suuresta velan määrästä. Pohjois-Pohjanmaalla tämä luku on keskimäärin (v. 2020) ollut noin 4 385 euroa ja Manner-Suomessa noin 3 000 euroa.

Tyrnävän kunnan tase ja tunnusluvut 31.12.	2024	2023	2022
Omavaraisuusaste-%	25,6	28,5	28,8
Suhteellinen velkaantuneisuus	148,5	125,5	71,7
Kertynyt yli-/alijäämä, eur	3 587 643	3 567 698	3 327 329
Lainat eur/asukas	5 532	4 654	4 441
Lainakanta, eur	35 941 269	30 365 452	29 139 635
Lainat ja vastuut, eur	36 145 358	30 621 454	29 603 886
Lainat ja vastuut / asukas, eur	5 563	4 693	4 512
Kunnan asukasmäärä	6 497	6 525	6 561

9. TOIMINNALLISET TAVOITTEET OSASTOITTAIN

9.1. Hallinto- ja kehittämisosasto

Tarkastuslautakunta nostaa esille seuraavat huomiot:

- ✓ Kokousmääriä on vuonna 2024 vähennetty säästösyistä. Onko nykyinen kokousmäärä riittävä ja valtuutettujen tiedonsaanti riittävällä tasolla?
- ✓ Valtuuston kokouksien striimauksesta on tehty useita aloitteita. Striimaus tulisi ottaa mukaan talousarviokeskusteluun vuoden 2025 osalta.
- ✓ Onko kulttuuripääkaupunki -hanke, Oulu2026, tuonut Tyrnävälle medianäkyvyyttä?
- ✓ Saavutettiin työllisyyden kuntakokeilussa hankkeelle asetetut tavoitteet?

Onnistumisia hallinto- ja kehittämisosastolla:

- ✓ Kuntalaisten osallistamista lisätty
- ✓ BusinessParkin suunnittelu Kehitysyhtiön kanssa
- ✓ Työsuohdepyöräetu käyttöön
- ✓ Oulun seudun joukkoliikenteessä tasataksaan siirtyminen; hallituksen puoltava lausunto siirtymiselle
- ✓ Kasvava medianäkyvyys

Kehitettävää:

- ✓ Paras kuntatyönantaja -strateginen valinta avattava konkreettisemmin, millä keinoin tähän päästään
- ✓ Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen talouden tiukkoina vuosina
- ✓ Henkilöstön tiedottamiseen kiinnitettävä huomiota

9.2. Sivistysosasto

Tarkastuslautakunta haluaa nostaa esille erityisesti seuraavat asiat:

- ✓ Sijaisten palkkakulut merkittävä summa tilinpäätöksessä. Voidaanko tähän tehdä toimia kulujen hillitsemiseksi?
- ✓ Kouluterveyskyselyn tulokset ja tyttöjen hyvinvointi -kuinka saadaan muutos parempaan?
- ✓ Arvioidaanko koulujen johtamisjärjestelmän uudistuksen onnistumista ja taloudellisia vaikutuksia?

Onnistumisia sivistysosastolla:

- ✓ Pisa -tulosten tuoma positiivinen julkisuus
- ✓ Kirkkomännikön päiväkodin valmistuminen
- ✓ Erasmus -toiminta
- ✓ Koulunuorisotyö -hanke
- ✓ Tavoita-mallin erinomaiset tulokset – sivistysvaliokunnan vierailu

Kehitettävää:

- ✓ Hankerahoituksen laajempi hyödyntäminen perustyön tukena
- ✓ Lukion markkinointi ja omaleimaisuuden kehittäminen
- ✓ Nuorisotilojen aukiolot
- ✓ Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit

9.3. Tekninen osasto

Tarkastuslautakunta nostaa esille seuraavat huomiot:

- ✓ Sisäilmailmoitukset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna, miten tämä näkyi kiinteistöjen tarkastelussa/henkilökunnan hyvinvoinnissa? Onko syyt ilmoitusten lisääntymiselle tiedossa/löydetty ja korjattu?
- ✓ Pohteelle vuokrattujen kiinteistöjen tulevaisuus?
- ✓ Minkä verran kunnassa tulee hävikkiruokaa? Tyrnävä on yksi kustannustehokkaimmista kunnista kouluruoan järjestämisessä. Voidaanko kustannustehokkaasti tarjota välipalaa? Voisiko hävikkiruoan myynnistä saaduilla tuloilla järjestää koululaisille välipalan?
- ✓ Mikä on ostopalveluiden tilanne tällä hetkellä? Voidaanko ostopalveluiden tarpeellisuutta tarkastella ja tehdä esimerkiksi omana työnä?

Onnistumisia teknisellä osastolla:

- ✓ Talousarviossa pysyminen
- ✓ Palkin frispegolfrata
- ✓ Mittauspalveluiden yhteistyö Muhoksen kanssa
- ✓ Kaavamuutokset, esimerkiksi Palkin alue

Kehitettävää:

- ✓ Tonttimarkkinointi: pitkään myynnissä olleiden tonttien tilanteen tarkempi tarkastelu.
- ✓ Teollisuusalueiden kehittäminen ja markkinointi. Tiiviimpi yhteistyö kehitysyhtiö kanssa.
- ✓ Voidaanko lähiruokaa hyödyntää kunnassa enemmän?

Kirkkomännikön koulun piha-aluekin koki valtavan muutoksen, kun huonokuntoinen -aikansa hyvin palvellut- koulurakennus purettiin.

10. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

10.1. Omistukset

Tyrnävän kunnan konserniin kuuluu tytäryhteisönä Tyrnävän Kehitys Oy (100 %), Tyrnävän Vesihuolto Oy (68 %) ja osakkuusyrityksenä Hirsijärven Vesi Oy (suora omistus 40 % ja kertautuva omistus 46,8 %).

Lisäksi Tyrnävän kunta omistaa 49 % Tyrnävän Kuitu Oy:stä. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään myös ne kuntayhtymät, joissa Tyrnävän kunta on jäsenenä.

10.2. Ohjeistus

Kuntakonsernia ohjataan konserniohjeiden avulla. Tyrnävän konserniohjeet on hyväksytty valtuustossa 22.2.2012/4 §. Konserniohjeen päivitystyötä on tehty vuonna 2024. Talousarviossa todetaan, että Tyrnävän Vesihuolto Oy:n tulee informoida kunnanjohtajaa välittömästi poikkeus- tai häiriötilanteista veden jakelussa tai muista vesiyhtiön toiminnan olennaisista muutoksista. Muita tavoitteita ei konserniyhtiölle ole asetettu talousarviossa.

Toimintakertomuksessa on esitetty selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä. Tytäryhtiön hallituksessa on kunnanhallituksen ja kunnan johdon edustus.

Tyrnävän Vesihuolto Oy:tä ja Tyrnävän Kehitys Oy:tä tarkastaa konserniohjeen mukaisesti kunnan tilintarkastaja.

Tyrnävän Vesihuollon uudet tilat valmistuivat Tehtaantielle. Kuva: Paavo Kuusela.

11. YHTEENVETO

Vaikeista lähtökohdista huolimatta tilikauden tulos oli positiivinen. Mm. verotulojen ennakoitua suurempi määrä ja kovat säästötoimenpiteet auttoivat kääntämään talousarvion n. 770 000 euron negatiivisen tuloksen positiiviseksi. Jatketaan huolellista taloudenpitoa myös jatkossa.

Haluamme kiittää kunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä kuluneesta valtuustokaudesta ja hyvästä yhteistyöstä.

Tyrnävällä 29.4.2025

Visa Törmä

Emilia Myllyoja

Anu Markus

Maria Paaso

Ville-Juhani Manninen

Uudenvuoden tulet -ulkotulitapahtuma 31.12.2024. Vuosittainen - jo perinteiseksi muodostunut – tapahtuma, jonka mahdollistavat lukuisat sponsorit (yritykset, yhteisöt kuin yksityishenkilöt) ja talkoolaiset.

#UudenVuodenTuletTyrnävällä #Yhteisöllisyys #MukavammanArjenKotikunta #MeidäTyrnävä #TyrnävänKunta